

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

«Затверджено»

Голова приймальної комісії
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки

проф. І. Я. Коцан
« 13 » березня 2019 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР», «МАГІСТР»,
ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
231 – «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»
(Освітня програма – «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного іспиту на здобуття освітнього ступеня магістр включає питання двох навчальних дисциплін циклу фундаментальної, професійної та практичної підготовки – „Теорія та історія соціальної роботи” та „Технологій соціальної роботи”. Зміст програми базується на основних положеннях навчальних робочих програм зазначених навчальних дисциплін, які вивчалися студентами у передбачених навчальними планами семестрах, та доповнений сучасними науковими соціально-педагогічними дослідженнями.

У процесі підготовки до вступного іспиту студенти повинні орієнтуватись на такі головні вимоги до змісту відповідей:

- відображення усіх різновидів професійних компетенцій, передбачених ОКХ і ОПП підготовки соціального працівника – соціальних, педагогічних, інформаційних, комунікативних, полікультурних, саморозвитку та самоосвіти, продуктивної, творчої діяльності;

- розгляд основних положень питань має відбуватись в теоретико-методологічному, історико-еволюційному, технолого-методичному аспектах і підтверджуватись прикладами з практики діяльності соціального працівника;

- демонстрування обізнаності з найважливішими сучасними проблемами соціальної роботи і технологій соціальної роботи з різними категоріями дітей та молоді;

- розуміння основних проблем соціально-педагогічної технологічної діяльності та шляхів їх удосконалення.

ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ

Теорія та історія соціальної роботи

1. Предмет соціальної роботи, її завдання та функції.
2. Соціальна робота як галузь інтегративних знань.
3. Провідні категорії соціальної роботи.
4. Об'єкт та суб'єкт соціальної роботи і соціально-педагогічної діяльності.
5. Соціально-педагогічний процес та його структура.
6. Структура, методи та основні етапи соціально-педагогічного дослідження.
7. Соціалізація як соціально-педагогічне явище. Визначення, фактори, структура та механізми.
8. Характеристика провідних концепцій та етапів соціалізації особистості.
9. Особливості діяльності обцинних шкіл.
10. Особливості діяльності Вальдорфських шкіл.
11. Відкриті школи як форма соціальної допомоги особистості.
12. Структура та особливості діяльності соціально-психологічної служби Гайденс.
13. Розвиток дитини у соціумі.
14. Сутнісні характеристики процесу соціального виховання.
15. Поняття „норма” і „відхилення від норми” в соціальній педагогіці.
16. Найважливіші вітчизняні нормативно-законодавчі акти забезпечення соціально-педагогічної діяльності.
17. Конвенція ООН про права дитини як важливий міжнародний нормативно-правовий документ захисту дитинства.
18. Інноваційні процеси у соціально-педагогічній діяльності
19. Визначення народної педагогіки, її виховний ідеал, цілі, завдання, зміст, принципи та засоби.
20. Основні професійні вимоги до соціального працівника.
21. Характеристика особистих якостей соціального працівника.
22. Особливості підготовки соціальних працівників в Україні та за рубежом.
23. Соціальні проблеми сучасної сім'ї.
24. Визначення сім'ї. Типи сімей. Функції сім'ї.

25. Виховання дітей у сім'ї. Стилї сімейних взаємовідношень. Батьківський авторитет.
26. Прийомна сім'я, її види та соціальний супровід.
27. Девіантна поведінка: визначення, чинники, причини. Форми девіантної поведінки.
28. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх.
29. Особливості та специфіка діяльності соціального працівника із обдарованими дітьми.
30. Роль ровесників у соціальному формуванні особистості.
31. Мета, завдання та зміст діяльності соціального працівника в інтернатному закладі для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.
32. Актуальність та особливості діяльності соціального гувернера
33. Основні закономірності і особливості профорієнтаційної роботи соціального працівника
34. Сутність та форми організації культурно-дозвіллевої діяльності.
35. Релігія, церква і конфесійна община як фактори виховання дітей та молоді і інших вікових категорій населення. Соціальні функції релігії.
36. Мистецтво як засіб соціального виховання. Соціальні функції мистецтва.
37. Природа та механізми розв'язання конфліктів у соціально-педагогічній діяльності.
38. Управління у сфері соціально-педагогічної діяльності.
39. Поняття, критерії, шляхи та засоби формування педагогічної майстерності соціальних працівників
40. Концепції соціального виховання старогрецьких філософів
41. Педагогічна концепція Я. А. Коменського.
42. Проблема соціалізації особистості в «теорії вільного і природного виховання» Ж.Ж. Руссо.
43. Концепція становлення особистості у буржуазному суспільстві Дж. Локка.
44. Теорії соціального виховання соціалістів-утопістів.
45. Теорія соціального виховання Й.Г. Песталоцці.
46. Обґрунтування соціальної сутності виховання в педагогічній теорії Ф.А.В. Дістервега.
47. Концептуальні засади соціалізації особистості в індустріальному суспільстві у спадщині І.Ф.Гербарта.
48. Теорія соціального виховання Г. Спенсера.
49. Соціально-педагогічний експеримент А.С.Макаренка.
50. Соціально-педагогічна спрямованість поглядів В.О.Сухомлинського.

Технологія соціальної роботи

1. Форми і методи соціальної роботи.
2. Характерологічні особливості технологій соціальної роботи.
3. Соціально-педагогічні технології як різновид соціальної і педагогічної теорії.
4. Характеристика методів соціально-педагогічної роботи за їх змістом і характером.
5. Загальні проблеми соціальної діагностики. Методи та технології соціальної діагностики в роботі з клієнтами.
6. Організація, зміст та етапи соціальної роботи з групою.
7. Соціальна терапія: сутність, зміст, головні моделі, форми та методи.
8. Технології здійснення соціально-педагогічній реабілітації особистості та сім'ї.
9. Соціально-педагогічне консультування: основні принципи, види. Технологія консультативної соціально-педагогічної допомоги.

10. Технологія здійснення групової психолого-педагогічної терапії (на прикладі тренінгу, діяльності груп взаємодопомоги).
11. Використання інтерактивних технологій у діяльності соціального працівника.
12. Соціально-педагогічна робота з «дітьми вулиці».
13. Зміст, форми та методи соціально-педагогічної роботи з людьми похилого віку.
14. Зміст, форми та методи діяльності волонтерів в умовах центрів соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді та недержавних організацій, в умовах вищого навчального закладу.
15. Основні види і форми соціально-педагогічної допомоги сім'ї. Методики соціально-педагогічної роботи з різними типами проблемних сімей.
16. Зміст поняття інвалідності в сучасних умовах. Технологія соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями.
17. Соціально-педагогічна робота з батьками, котрі мають дітей з патологією.
18. Технології соціально-педагогічної роботи з молоддю.
19. Технологія залучення людських ресурсів до волонтерського руху в соціальній сфері.
20. Особливості діяльності соціального працівника у загальноосвітньому закладі.
21. Сутність і технології соціальної роботи з жінками.
22. Соціально-педагогічна діяльність із забезпечення здорового способу життя дітей та підлітків.
23. Соціальні технології соціальної роботи з людьми похилого віку. (Досвід створення груп взаємодопомоги та реалізації їх соціальних проектів).
24. Особливості соціальної вуличної роботи як інноваційного методу професійної діяльності соціального працівника.
25. Професійна деформація особистості соціального працівника та проблеми її попередження та подолання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гуров В.Н. Социальная работа образовательных учреждений с семьей / В.Н. Гуров. – М. : Педагогическое общество, 2005. – 320 с.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. редакцією проф. І. Д. Звереві. - Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. – 536 с.
3. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України [Електронний ресурс].–Режим доступу : lib.npu.edu.ua/full_txt/C2050301016.rtf
4. Завацька Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога / Л.М. Завацька. – К. : Слово, 2008. – 240 с.
5. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>
6. Закон України «Про охорону дитинства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
7. Закон України «Про соціальні послуги» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>
8. Лукашевич М. П. Соціальна робота: теорія і практика [підручник] // Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. ; 2-е вид. – К: Каравела, 2015. – 368 с.
9. Лукашевич М.П. Теорія і методи соціальної роботи : навч. посібник / М.П. Лукашевич, І. Мигович. – К. : МАУП, 2002. – 136 с.
10. Лютий В.П. Соціальна робота з групам девіантної поведінки : навч. посібник / В.П. Лютий. – К. : АП і СВ, ХДФ, 2000. – 54 с.
11. Методи та технології роботи соціального педагога / Авт.-упоряд. С.П.Архипова, Г.Я.Майборода, О.В. Тютюнник. Навч. пос. – К.: Слово, 2011. – 496 с.

12. Моїсеєнко К. Професійна діяльність соціального педагога: метод. посіб. / К. Моїсеєнко. – К. : Шк. світ, 2009. – 120 с.
13. Настільна книга соціального педагога (нормативно-правове забезпечення діяльності) . В двох част. / Упоряд. Ю.А.Луценко, В.Г. Панок. – К., 2011.
14. Основы социальной работы : Учеб. пос. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. Н.В. Басова. – М.: Академия, 2004. – 288 с.
15. Практична соціальна робота / за ред. Пам. Картер, Т. Джефсса, М.К.Сміта. – Амстердам ; К. : Асоціація психіатрів України, 1996. – 184 с.
16. Психолого-педагогічні засади виявлення та подолання насилля у підлітковому середовищі : навчально-методичний посібник / С.І. Якименко, І.А. Хозраткулова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2015. – 232 с
17. Робота з сім'ями, які потребують професійної соц.-пед. підтримки / за ред. Т.Ф. Алексєєнко. – К. : Основа-Принт, 2007. – 128 с.
18. Сидоров В.Н. Профессиональная деятельность социального работника: ролевой подход / В.Н. Сидоров. – Винница : Глобус-Пресс, 2006. – 408 с.
19. Сімейно орієнтована соціальна робота: практичні аспекти : конспект лекцій / За заг. ред. В.О. Кузьмінського та С.С. Лукашова ; [авт.-упоряд.: Кузьмінський В.О., Лукашов С.С.] – К. : Молодь, 2010. – 128 с.
20. Сמיד Р. Групповая работа с детьми и подростками / Розмари Сמיד– М., 1999.–272 с.
21. Сорочинська В.Є Організація роботи соціального педагога : навч. пос. / В.Є. Сорочинська. – К. : Кондор, 2010. – 210 с.
22. Социальная работа с инвалидами : настольная книга для родителей / под ред. Е.И. Холостовой. – М. : Институт социальной работы, 1996.
23. Соціальна педагогіка : теорія, технології та історія : навч. – метод. посіб. для підгот. до держ. атест. за освіт. – каліф. рівнем «бакалавр» / за ред. П.М. Гусака, І.Є. Остапйовського. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013 - 324 с.
24. Соціальна педагогіка: теорія і технології / за ред. І.Д. Зверєвої. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 316 с.
25. Соціальна робота в Україні : навч. посібник / за заг. ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. – К., 2004. – 256 с.
26. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб.: У 2-х част. ч. II. Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї та дитини / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. М. Журавель, З. П. Кияниці. – К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 352 С.
27. Соціальна робота. В 3 ч. Ч. 1. Основи соціальної роботи / за заг. ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К. : Видавн. дім „Києво-Могилянська академія”, 2004. – 178с.
28. Соціальна робота. В 3 ч. Ч. 2. Теорії та методи соціальної роботи / за ред. Т. Семигіної, І.Григи. – К. : Видавн. дім „Києво-Могилян. академія”, 2004. – 224 с.
29. Соціальна робота. В 3 ч. Ч. 3: Робота з конкретними групами клієнтів / за заг. ред. Т.Семигіної, І.Григи. – К. : Видавн. дім „Києво-Могилян. академія”, 2004. – 166 с.
30. Соціальна робота: Підручник / В.А.Поліщук, О.П. Бартош-Пічкара, Н.М. Горішна, Г.В.Лещук, О.Ю. Пришляк / За ред. Н.Г. Ничкало.– Тернопіль: Збруч, 2010. – 330 с.
31. Соціальна робота: технологічний аспект : навч. посібник / за ред. А.Й.Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 352 с.
32. Створення та соціальний супровід прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу / за ред. Г.Лактіонової. – К. : Наук. світ, 2006. – 270 с.
33. Технології соціальної роботи за місцем проживання : навч. посібник / укладачі Івашенко К. В., Коцур І. В. – Умань : ФОП Жовтий О.О., 2015. – 101 с.

34. Технології соціально-педагогічної роботи : навч. посібник / за заг. ред. А.Й. Капської. – К., 2000. – 372 с.
35. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями /Капська А.Й., Пеша І.В., Міхєєва О.Ю., Соляник М.Г. – К.: «Видавничий Дім "Слово"», 2015. – 328 с.
36. Харченко С.Я. Соціально-педагогічні технології / С.Я.Харченко, Н.П. Краснова, Л.П. Харченко. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 552 с.
37. Шахрай В.М. Технології соціальної роботи / В.М. Шахрай. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 464 с.
38. Шевців З.М. Основи соціально-педагогічної діяльності : навч. пос. / З.М. Шевців. – К.: Центр учб. л-ри, 2012. – 248 с.
39. Шульга В.В. Соціальний педагог у загальноосвітньому навчальному закладі: методичні рекомендації / В.В. Шульга. – К., 2004. – 124 с.

Критерії оцінювання

Фахові вступні випробування відбуваються у формі тестів. Конкурсний бал вступника **для здобуття ступеня магістра** оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів (**фахове випробування**). За кожну правильну відповідь тестового завдання (10 завдань) вступнику нараховується 10 балів.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

- 1 рівень (високий): 200-180 балів;
- 2 рівень (середній): 179-160 балів;
- 3 рівень (достатній): 159-140 балів;
- 4 рівень (низький): 139-100 балів.

1 рівень (високий): 200–180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179–160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159–140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

4 рівень (низький): 139 – 100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Голова фахової атестаційної комісії
Відповідальний секретар
приймальної комісії

А. В. Лякішева
А. М. Слащук